

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 01.06.2011, sp. zn. 3 VSPH 237/2011, ECLI:CZ:VSPH:2011:3.VSPH.237.2011.1

Číslo: 133/2011

Právní věta: Skutečnost, že insolvenčnímu správci byla pozastavena činnost ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 312/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů není sama o sobě důvodem pro jeho odvolání z funkce ve smyslu § 31 insolvenčního zákona.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 01.06.2011

Spisová značka: 3 VSPH 237/2011

Číslo rozhodnutí: 133

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvence, Insolvenční správce

Předpisy: § 31 IZ

§ 9 odst. 1 písm. d) předpisu č. 312/2006Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v P r a z e u s n e s e n í m z e d n e 1 6 . 2 . 2 0 1 1 v b o d ě I . v ý r o k u o d v o l a l z f u n k c e i n s o l v e n č n í h o s p r á v c e M g r . K . T . , v b o d ě I I . v ý r o k u u s t a n o v i l i n s o l v e n č n í m s p r á v c e m M g r . P . U . , v b o d ě I I I . v ý r o k u r o z h o d l o t o m , ž e i n s o l v e n č n í s p r á v c e j e p o v i n e n b e z z b y t e č n ě h o o d k l a d u i n f o r m o v a t n o v ě h o i n s o l v e n č n í h o s p r á v c e o s v ě d o s a v a d n í č i n n o s t i , a v b o d ě I V . v ý r o k u u l o ž i l d o s a v a d n í m u i n s o l v e n č n í m u s p r á v c i , a b y v e l h ů t ě p ř e d l o ž i l s o u d u v y ú č t o v á n í n á k l a d ů .

V odůvodnění svého usnesení soud prvního stupně uvedl, že podáním ze dne 10. 2. 2011 insolvenční správce Mgr. K. T. soudu sdělil, že dne 10. 2. 2011 vzniklo I., v. o. s., právo vykonávat činnost insolvenčního správce, přičemž on je ve společnosti ohlášeným společníkem. Podle § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 312/2006 Sb. se insolvenčnímu správci pozastavila činnost dnem 10. 2. 2011 činnost insolvenčního správce může vykonávat pouze jako ohlášený společník. Soud prvního stupně proto s odkazem na ustanovení § 31 odst. 1 IZ rozhodl o odvolání insolvenčního správce a zároveň ustanovil nového insolvenčního správce v souladu s opatřením předsedkyně Krajského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2010.

Proti tomuto usnesení se insolvenční správce Mgr. K. T. (dále též odvolatel) odvolal a namítal, že ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 312/2006 Sb. na danou věc nedopadá, a proto neměl být dosavadní insolvenční správce ze své funkce odvolán. Dovožoval, že mu oprávnění k činnosti nezanklo, pouze je správce vykonává jinou formou a jeho činnost je jen pozastavena. Insolvenční

zákon totiž předjímá, že funkci insolvenčního správce může vykonávat i jiná osoba, než je osoba zapsaná do seznamu insolvenčních správců, pokud splňuje ostatní předpoklady. Při výkladu zastávaném soudem prvního stupně by bylo nutno odvolat všechny insolvenční správce, jejichž oprávnění k výkonu této činnosti dnem 31. 12. 2009 ve smyslu § 40 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb. zanikla.

V r c h n í s o u d v Praze usnesení soudu prvního stupně změnil.

Z odůvodnění:

Vrchní soud v Praze, aniž nařizoval jednání (§ 94 IZ), přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněno.

Podle § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), se insolvenčnímu správci pozastavuje právo vykonávat činnost insolvenčního správce, jde-li o insolvenčního správce, který je ohlášeným společníkem veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční obchodní společnosti, dnem, kdy veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční obchodní společnosti vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce. Podle § 11 odst. 2 písm. a) může insolvenční správce vykonávat činnost insolvenčního správce pouze jako ohlášený společník.

Součástí koncepce insolvenčního zákona je i působení insolvenčního správce jakožto profesionalizované osoby, u níž jsou podmínky vzniku oprávnění vykonávat tuto činnost, včetně vedení seznamu těchto správců, upraveny zvláštním zákonem. Odborná způsobilost pro výkon funkce insolvenčního správce (u veřejné obchodní společnosti způsobilost ohlášeného společníka) je zajištěna kvalifikačními předpoklady (požadavek vysokoškolského vzdělání magisterského studijního programu a složení příslušné odborné zkoušky organizované Ministerstvem spravedlnosti ČR). Splnění podmínek pro vznik práva vykonávat činnost insolvenčního správce ověřuje a vydáním povolení (zvláštního povolení) dle § 6 nebo § 8 zákona aprobuje Ministerstvo spravedlnosti ČR, které také vede seznam těchto insolvenčních správců jako součást veřejného insolvenčního rejstříku. Osobám zapsaným v seznamu správců podle dosavadních právních předpisů (podle § 1 vyhlášky č. 476/1991 Sb.) zůstalo k 1. 1. 2010 oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce zachováno, jen pokud k uvedenému datu, za podmínek stanovených zákonem o insolvenčních správcích, získaly od Ministerstva spravedlnosti ČR k výkonu této činnosti povolení (viz přechodná ustanovení v § 40 a 41 citovaného zákona).

Soudní praxe se již zabývala v zákoně výslovně neřešenou otázkou dalšího působení těchto insolvenčních správců v řízeních, v nichž byli do funkce ustanoveni před 1. 1. 2010, avšak nesložili zkoušku insolvenčního správce (rozdílovou zkoušku). Došla přitom k závěru, že tato okolnost sama o sobě neznamená zánik způsobilosti insolvenčního správce v konkrétním insolvenčním řízení; je tomu tak již proto, že insolvenční zákon v ustanovení § 22 odst. 2 připouští jmenovat insolvenčním správcem osobu, která splňuje obecné i kvalifikační předpoklady a v seznamu zapsána není. V této souvislosti lze i připomenout závěry Vrchního soudu v Olomouci vyjádřené v usnesení sp. zn. KSBR 26 INS 292/2009, 2 VSOL 107/2009-B ze dne 16. 4. 2009; v němž vrchní soud dovedl, že „pouhé vyškrtnutí ze seznamu insolvenčních správců, ať již jako důsledek písemné žádosti, resp. oznámení správce ve smyslu § 12 písm. e), či důsledek § 40 odst. 2 ZIS, není důvodem pro odvolání insolvenčního správce z funkce, neboť žádné zákonné ustanovení takovému insolvenčnímu správci nebrání, aby v této funkci dané řízení dokončil“.

Zákon vychází z koncepce, že není možné, aby jedna a táž fyzická osoba mohla být ustanovena v insolvenčním řízení jednak jako insolvenční správce, jednak jako ohlášený společník veřejné obchodní společnosti. Takový je smysl úpravy pozastavení výkonu činnosti insolvenčního správce v

citovaném ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) zákona. Jinak řečeno, jakmile je insolvenčnímu správci, který se stal ohlášeným společníkem, pozastaveno právo vykonávat činnost insolvenčního správce, není možné, aby byl od tohoto dne ustanoven podle § 25 IZ insolvenčním správcem. Tím může být ustanovena pouze veřejná obchodní společnost, jejímž je společníkem, a on sám nadále může vykonávat činnost insolvenčního správce již jen jako ohlášený společník.

Naproti tomu nelze z této úpravy bez dalšího dovozovat, jak to učinil soud prvního stupně, že pozastavení činnosti insolvenčního správce ve smyslu § 9 odst. 1 písm. d) zákona je samo o sobě důvodem pro jeho odvolání. Aby tomu tak bylo, musely by přistoupit důležité důvody pro odvolání insolvenčního správce stanovené v § 31 odst. 1 IZ, popř. důvody pro jeho zproštění podle § 32 IZ. Žádný takový důvod v dané věci nepřichází v úvahu; soud prvního stupně své rozhodnutí založil pouze na závěru, že pozastavení činnosti insolvenčního správce zakládá samostatnou skutkovou podstatu pro odvolání insolvenčního správce Mgr. K. T. Tento závěr, jak vyloženo, ovšem správný není.

Argumentačně stejnou váhu má i přihlídnutí k jedné ze zásad, na nichž je insolvenční řízení založeno, totiž k zásadě rychlosti a hospodárnosti řízení (§ 5 písm. a/ IZ). Změna v osobě insolvenčního správce představuje vždy zásah do řízení, zvláště pokud již v něm stávající správce činil úkony významně ovlivňující jeho další průběh. Odvolat insolvenčního správce z funkce lze především tehdy, pokud řádně neplní své povinnosti tak, že by jeho činnost odůvodňovala jeho zproštění funkce (§ 32 IZ), jestliže tak rozhodli samotní věřitelé (usnesením schůze věřitelů o odvolání správce dle § 29 IZ), anebo pokud by vyšlo najevo, že insolvenční správce nesplňuje obecné a kvalifikační předpoklady pro zápis do seznamu insolvenčních správců.

V daném případě insolvenční správce v průběhu insolvenčního řízení učinil řadu úkonů poté, co byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2010 jmenován do funkce insolvenčního správce. Tímto usnesením insolvenční soud též rozhodl o úpadku dlužníka J. S. a povolil jeho oddlužení. Odvolatel v rámci výkonu činnosti insolvenčního správce předkládal soudu pravidelné zprávy o stavu insolvenčního řízení, zpracoval seznam přihlášených pohledávek, přezkoumal je z hlediska vykonatelnosti a zajištění, provedl soupis majetkové podstaty spolu s výpočtem, zda dlužník dosáhne povolení oddlužení plněním splátkového kalendáře, a účastnil se jednání soudu a schůze věřitelů. V probíhajícím řízení, ve kterém bylo dne 9. 8. 2010 schváleno oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře, by proto změna v osobě insolvenčního správce byla zcela zjevně v příkrém rozporu se zásadou hospodárnosti insolvenčního řízení. Skutečnost, že bylo insolvenčnímu správci Mgr. K. T. pozastaveno právo vykonávat činnost insolvenčního správce, tedy sama o sobě nebrání, aby dané insolvenční řízení řádně dokončil.

Odvolací soud uzavírá, že pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce, neboť je ohlášeným společníkem veřejné obchodní společnosti, které vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce, není samo o sobě důvodem pro to, aby byl insolvenční správce odvolán z výkonu funkce. Odvolací soud proto napadené usnesení podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. v bodě I. výroku změnil tak, že se dosavadní insolvenční správce z funkce neodvolává, a v bodě II. výroku, že se Mgr. P. U. insolvenčním správcem neustanovuje.